

הסנדק הסיני

צייד הצבאים ג'ון וייט ורוברט דה-נירו כגיבורים אמריקאים בוייטנאם. סירטו החדש הוא המשך עלילות גיבורו שמונה שנים אחר-כך.

האמריקאית המורכבת מהגרים, הופך הגיבור, קצין משיטרה קשות, גיבור מלחמת וייטנאם שזכה שם ליותר עיטורים מכל שוטר אחר, לאיש הדור הראשון של מישפחת מהגרים פולנית, אשר שינה את שמו כדי להשתלב בציבור האמריקאי.

אומר צ'ימינו: "מה שעניין אותי זו העובדה שבכיר ניו יורק יש קהילות אתניות סגורות, כל אחת בפני עצמה. מצד אחד הסינים ברובע שלהם, מן הצד השני של הנהר הפולנים, שגם הם סגורים בתוך עצמם. ההבדל בין שתי הקהילות הוא כמו בין יום ולילה, ומה שמשותף ביניהן — זו הגאווה להיות אמריקאים."

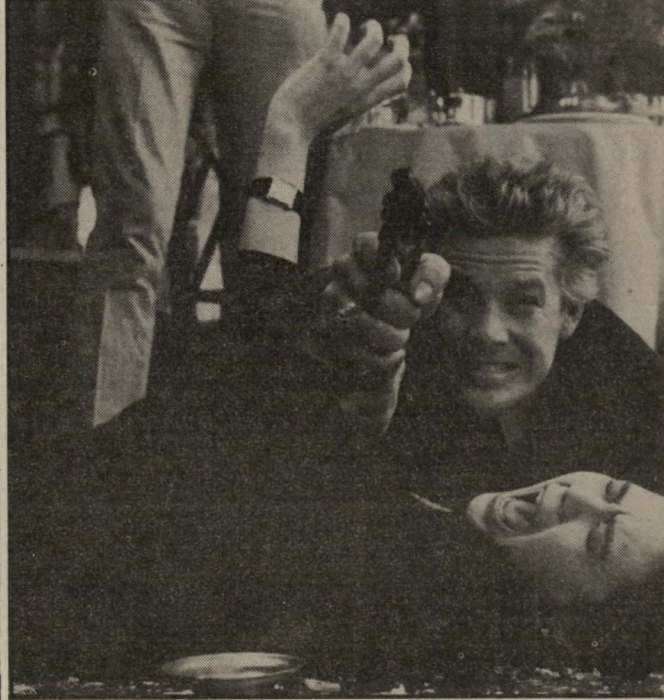
מצלמות סיניות. עניין מלחמת וייטנאם גם הוא הטרד את צ'ימינו. מבחינתו, הסרט הזה אינו אלא תיאור מעשיו של גיבור צייד הצבאים שמונה שנים מאוחר יותר. אחת הסיבות שכרתי לעבוד עם אוליבר סטון על התסריט היא העובדה שהוא נלחם בווייטנאם וזכה שם לעיטורי גבורה.

ואכן, לעובדת היותו של מפקח המשיטרה אדם שנלחם בווייטנאם יש כשרת חשיבות רבה. "הוא היה חייל מצטיין, הוא רוצה לעשות היטב את מלאכתו, עד הסוף. הוא אינו מוצא שום סיבה סבירה לתבוסה, ולכן אינו מוכן לקבל אותה. בעיניו, אנשים נפלו בקרב, לידו, כדי להגן על צורת חיים

קשה למצוא באמריקה בימאי מושמץ יותר ממייקל צ'ימינו. אחרי שגילגל את חברת יונייטד ארטיסטס לפשיטת דגל בבובנותו האדית בסרט שערי הרקיע, הצביעו עליו הכל, בחוגי התעשייה, כאיש המסמל את כל מה שפסול ומסוכן בדור החדש של קולנועני אמריקה: שיגעון גדלות שאין לו כיסוי, שחצנות של מי שהשתכר מהצלחה בודדת (צ'ייד-הצבאים), אדם שכל חברת-סרטים המכבדת את עצמה צריכה להיזהר מפניו, פן יעולל לה מה שעולל לאחר הגופים הקולנועיים המבוססים ביותר שהיו בהוליווד.

מובן שכל המהומה הזאת היתה מוגזמת במקצת. אם יונייטד ארטיסטס סירטו החדש, מעוררות סערה ציבורית באמריקה, עורכת לו העיתונות הצרפתית קבלת-פנים חגיגית ביותר. צ'ימינו מלא הדווה על קבלת פנים שכזו, מתראיין במרץ רב, ומסביר את מניעיו לעשיית הסרט ולצורתו הנוכחית.

גאווה אמריקאית. שנת הדי-ראקון, סיפרו התיעודי של רוברט דיילי מספר על בלש עקשן, המחליט להדביר את הפשע ברובע הסיני ככור חות עצמו, גם אם לא תוגש לו שום עזרה מבחוק. בסרט הוא נעזר בעיתונאית ממוצא סיני, העוברת בתחנת-טלוויזיה מקומית, וברוך זו יש לה השפעה ניכרת על מהלך העניינים. כדי להדגיש את עניין האוכלוסיה

סוף הדרך העימות הסופי בין הבלש העקשן סטנלי וייט (מיקי רורק) לבין מנהיג המאפיה הסינית, העומד מאחורי

קרב יריות שם קץ למועדון-מפואר שבעלות המאפיה הסינית בניו-יורק ומתחיל שרשרת רציחות ומרחץ-דמים. בתצלום: בלש שולף אקדה, תוך שהוא מגן בגופו על עיתונאית סינית.

מסויימת, והנה הוא מוצא את עצמו, כשהוא נלחם שוב. הפעם בחזית אחרת, מול פוליטיקאים המנסים למכור ב"דיוק את אותם האיריאלים שלשמש נשלה בזמנו לדרום-מזרח-אסיה. זה משגע אותו, הוא יוצא למסע-צלל פרטי משלו, להוכיח שבעצם היה טעם ויש הצדקה למילחמותיו."

אחד המיבצעים המרשימים ביותר של הסרט כולו היה שיחזור הרובע הסיני של ניו יורק, בתוך אולפן, שאר תו בנה דה-לורנטים בצפון קארוליינה. "מה שרציני לעשות הוא לשחזר את דמותו האמיתית של הרובע באול" פן. וכאן צריך לומר שאין הבדל מהותי בין הארכיטקטורה בחלק זה של העיר, לזו שבשכונות שכנות במנהאטן. הד הבדל העיקרי הוא בריבוי השלטים, בצבעוניות שלהם. עם זאת, הוספנו כמה תכונות אופייניות לרובעים סיניים שלקחנו מהונג-קונג, מוואנג קובר (שם צולמו כמה מן הסצנות), מסר-פראנסיסקו או טורונטו.

"הנאמנות למקור היתה גדולה כל" כך, שכאשר הכאנו לכמה מן הסצנות ניצבים מבין דיירי הרובע הסיני בניו יורק, הם ניצבו נדהמים מול דלת הכניסה של ביתם, הנמצאת בתוך אול" פן. היו ביניהם ששלפו מצלמות והתחילו לצלם את הנס הזה!"

הרובע המשוחזר אחד המיבצעים המרשימים והיקרים ביותר של הסרט שנת הדרקון הוא הרובע הסיני, ששוחזר כולו באולפן. הרובע הוא שילוב מדהים ומשעשע של כמה רובעים סיניים בהונג-קונג, בואנקובר ובטורונטו. השער מסן-פראנסיסקו.

טס חלתה, לא היה זה רק בגלל המערכון המארתוני (ארבע שעות) של צ'ימינו, שעלה כנראה 40 מיליון דולר, אלא היה זה בגלל ניהול כושל, בגלל עימותים בין התנהלה שרצתה לעשות סרטים, לגופים הפינאנסיים שרכשו את מניותיה ועסקו רק ברור" חים.

קבלת-סינים צרפתית. בין כה וכה, היה צ'ימינו מובטל מעבודה, מובטל מאונס, חמש שנים. עד אשר בא דינו דה-לורנטים. מפיך שאינו מניח אף פעם לעובדים תחתיו להשתולל כרצונם, אלא אם כן הוא עצמו רוצה בכך, והפקיד בידיו ספר כשם שנת הדרקון — מעין סנדק, שעלילתו מתרחשת, לשם שינוי, ברובע הסיני של ניו יורק, ולא אצל האיטלקים. כאשר יצא הסרט באמריקה, הת" גייסה חזית רחבה מאוד נגד צ'ימינו. מצד אחד התנפלה עליו הביקורת, שט" ענה כי הוא שוב הניח לנטייתו המג" לומניות להשתלט עליו. אבל התגובה החריפה ביותר היתה מן הקהילה הסינית. הם האשימו את צ'ימינו בגיזענות, בהצגה כוזבת את הקהילה שלהם, בנסיון להכפיש את שם. כפי שקרה גם בשערי הרקיע, הת" גובה האירופית היתה הפוכה. היום, עשה שההשמעות עליו, בשל